

Eduskunnan Sosiaali ja Terveysvaliokunta
StV@eduskunta.fi

Asia: HE 8/2024 vp Hallituksen esitys eduskunnalle aikuiskoulutustuen, ammattitutkintostipendin ja vuorotteluvapaan lakkauttamista koskevaksi lainsäädännöksi

Vastaus pyyntöön lausua asiassa

Kiitän mahdollisuudesta lausua asiassa.

*Turun yliopiston lääketieteellinen tiedekunta kouluttaa hoitotieteen koulutusohjelmassa terveystieteiden maistereita terveyspalvelujärjestelmän sekä alan koulutuksen tehtäviin – tiedekunnassamme **koulutuksessa olevista 75% on käyttänyt jossain opiskelujensa vaiheessa aikuiskoulutustukea.** Alalla on myös vetovoimaa – hakijamäärät ovat olleet korkeita ja esim. Turun yliopiston terveystieteiden koulutusohjelmaan pääsee alle 30% ensisijaisista hakijoista (alle 20% kaikista). Maisterivaiheen koulutukseen valittavat ovat työskennelleet hoitotyössä jo pidempään ja maisterikoulutuksella he hakevat mahdollisuutta edetä urallaan hoitoalan johtamis- ja suunnittelutehtäviin. Nuo **tehtävät ovat ja tulevat olemaan keskeisiä hoitotyön vaikuttavuuden kehittämisessä vasta vähän aikaa toimineiden hyvinvointialueiden kannalta.** Koska opiskelijamme ovat jo vakiinnuttaneet elämänsä, on valtaosalle heistä aikuiskoulutustuki ollut erittäin tärkeää opintojen nopeuttamiseksi – valtaosa heistä joutuu elämäntilanteensa takia jatkamaan työelämässä joko osatai kokoaikaisina opiskelujensa ohella. Opintojen lainoittaminen ei ole myöskään valtaosalle aito vaihtoehto elämäntilanteesta johtuen. Aikuiskoulutustuki on mahdollistanut heille tavan nopeuttaa valmistumista ja asettua työelämään uusiin haastavampiin tehtäviin. Opiskelijoidemme, tiedekunnan sekä myös terveysjärjestelmämme näkökulmasta **olisi tärkeää, että nyt lakkautettavaksi suunnitellun aikuiskoulutustuen osalta löytyisi hallituksen esitykselle vaihtoehto joko niin, että tukea jatkettaisiin tai tilalle tulisi alan opiskelijoille kohdistettu muu tukimuoto.***

On ymmärrettävää, että hallitus hakee tiukassa taloustilanteessa säästöjä laajalla rintamalla ja voidaan myös olettaa, että aikuiskoulutustuen lakkauttamisella olisi myös SOTE-alan työvoimaa lisäävä vaikutus lyhyellä aikavälillä. Kuitenkin katsomme, että sillä tulee olemaan myös negatiivisia vaikutuksia alan pito- ja vetovoiman kannalta, pahimmillaan jopa erittäin merkittäviä. Aikuiskoulutustuen lakkauttaminen olisi myös ristiriidassa suhteessa nykyhallituksen tavoitteisiin, jossa "... jatkuvan oppimisen koulutusresursseja kohdistetaan jatkossa erityisesti henkilöihin, jotka nostavat koulutustasoaan sekä koulutuksiin, jotka edesauttavat työllistymistä esimerkiksi työvoimapula-aloille".

Yliopistossa suoritettava 120 opintopisteen maisteritutkintokoulutus on opiskelijalle suuri henkinen sekä taloudellinen investointi johtuen mm. heidän elämäntilanteestaan ja se on mahdollistunut usein juuri aikuiskoulutustuen turvin. Opiskelijoille kohdistamamme kyselyn perusteella Turun yliopistossa n. 75 % terveystieteiden maisteritutkinnon (TtM) suorittajista käyttää aikuis-koulutustukea opintojensa aikana. Tuen käyttäjistä lähes 80 %:lle aikuiskoulutustuki on edellytys ja motivaatiotekijä opintojen suorittamiselle. Noin 70 % opiskelijoista ilmaisi huolensa toimeentulostaan, mikäli aikuiskoulutustuki lopetetaan. TtM-opiskelijat nostavat koulutustasoaan ja tilastojemme mukaan 100 % valmistuneista työllistyy alallaan uusiin tehtäviin nopeasti valmistumisen

jälkeen. Alalla valitsee tällä hetkellä myös merkittävä työvoimapula. Pahimmillaan ehdotettu uudistus uhkasi koko alan pito- ja vetovoimaa, ja vähimmilläänkin pidentäisi merkittävästi näiden terveysalan johto- ja asiantuntijatehtäviin kouluttautuvien opiskelijoiden valmistumisaikoja.

Yliopistopohjainen, tutkittuun tietoon ja sen tuottamiseen perustuva maisterikoulutus on yksi keskeisistä toimista vaikuttavien ja kustannustehokkaiden sote-palveluiden turvaamiseksi hyvinvointialueilla sekä myös yhteiskunnan valmiuden varmistamiseksi. Valmistuneet toimivat sote-alalla johtamis- ja asiantuntijatehtävissä, kuten ylihoitajina, osastonhoitajina, hoitotyön klinisinä asiantuntijoina, sekä koulutussektorilla hoitotyön ja ensihoidon opettajina. Näillä ammattilaisilla on keskeinen rooli näyttöön perustuvan ja vaikuttavan hoidon kehittämisessä, terveysalan vetovoimaisuuden vahvistamisessa sekä suomalaisten terveyttä ja hyvinvointia edistävän yhteiskunnan turvaamisessa. Useat tutkimukset osoittavat, että työn itsenäisyys, urakehitysmahdollisuudet ja tasa-arvoiset organisaatorakenteet ovat oleellisia alan vetovoimalle. Keskeistä on erityisesti ammattiin valmistumisen jälkeinen urapolku. Sosiaali- ja terveysalalla tulee olla mahdollisuus edetä uralla perustutkinnosta valmistumisen jälkeen. Tuen lakkauttaminen hidastaisi merkittävästi hoitoalan osaamisen kehittämistä.

Terveysalalla on tällä hetkellä vakava huoli tutkittuun tieteelliseen näyttöön perustuvien ja suomalaiseen kulttuuriin soveltuvien hoitotyön auttamismenetelmien vähäisyydestä sekä menetelmien puutteellisesta käyttöönnotosta. Vain korkeakoulutuksen kautta voidaan tuottaa ja jalkauttaa näitä.

Palvelurakenneuudistuksessa on ilmeinen tarve paitsi johtamis- ja koulutusosaamiselle myös tutkimusosaamiselle sekä tiedeperustaiselle kliniselle osaamiselle.

*Pekka Hänninen
Dekaani, Lääketieteellinen tiedekunta
Turun yliopisto*

**TURUN
YLIOPISTO**
UNIVERSITY
OF TURKU

Tämä dokumentti on allekirjoitettu sähköisesti Turun yliopiston UTUsign-järjestelmällä

This document has been electronically signed with UTUsign system of the University of Turku

Päiväys / Date: 18.03.2024 11:27:27 (UTC +0200)

Pekka Hänninen

professori

Turun yliopisto

Organisaation varmentama (UTU-käyttäjätunnus)
Certified by organization (UTU user account)

Organisaation varmentama